ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Самарқанд Давлат
университети ректори
___________Р.И.Халмурадов
«___»____________2017 йил

“МАЪҚУЛЛАЙМАН”
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси
хузуридаги ОАК раиси,
___________А.Т.Юсупов
« ___ »_________2017 йил

09.00.04 – ИЖТИМОИЙ ФАЛСАФА ИХТИСОСЛИГИ БЎЙИЧА КИРИШ ИМТИХОНИ ДАСТУРИ

Ўзбекистон Республикаси Олий аттестацияси
Раёсатинг 2017 йил «____» __________даги ____ -сонли
қарори билан тасдиқланган

САМАРҚАНД - 2017

Тузувчи: фалсафа фанлари доктори, проф. Ж.Я.Яхшиликов
фалсафа фанлари доктори, проф. Б.Т.Тўйчиев

Тақризчилар: фалсафа фанлари доктори, проф. С.А.Чориев
фалсафа фанлари доктори, проф. Р.Х.Рўзиева

Кириш

09.00.04-Ижтимоий фалсафа ихтисослиги бўйича малакавий имтихони илмий-педагогик кадрларни давлат аттестациясидан ўтказишнинг таркибий қисмидир. Ижтимоий ҳодисаларни яхлит, бир бутун ходиса сифатида тадқиқ этиш фаннинг мақсадини ташкил этади. Мазкур мақсадни амалга ошириш учун ижтимоий ҳодисаларнинг ривожланишини, жамият ҳаёти ва таракдиёти, инсон камолотидаги ўрни ва аҳамиятини таҳлил килиш каби вазифаларни бажарилиши билан боғликдир. 09.00.04-Ижтимоий фалсафа ихтисослиги бўйича тузилган малакавий имтихон дастури умумий фалсафа фанининг бир тармоғи бўлиб, илмий ходимни юқори малакали мутахасссис бўлиши учун энг муҳим билимларни ўз ичига олади. Имтиҳон топширувчи тадқиқотчи юқори даражада назарий ва амалий тайёргарликка эга бўлиши, ижтимоий фалсафанинг бошқа ижтимоий-сиёсий фанлар билан боғлиқ илмий-методологик масалалардан хабардор бўлиши, шу билан бирга у ўз билимидан илмий ва амалий вазифаларни тўғри ҳал этишда фойдалана билиши лозим.

Дастурнинг мақсади ва ахамияти тадқиқотчиларда ижтимоий фалсафа фани моҳияти, шаклланиш босқичлари, ҳозирги ҳолати, жамият ҳаётидаги ўрни, жамият ва инсон замон талаблари асосида таҳлил этиб, глобаллашув шароитида, маънавий янгиланиш ва ўзликни англаш жараёнлари хақида билим беришдан иборат.

ИЖТИМОИЙ ФАЛСАФА ПРЕДМЕТИ ВА ВАЗИФАЛАРИ

Ижтимоий фалсафанинг тушунчалари, аппарати, категориялари тизими, қонунлари. Фан мақомини белгиловчи тамойиллар ва белгилар. Ижтимоий фалсафа парадигмалари ўзгариши. Жамият ва инсоннинг моҳияти, хусусиятлари, ривожланиш омиллари, қонуниятлари, истиқболи. Жамиятнинг вужудга келиши, тараққиёт боскичлари. Жамиятнинг ижтимоий таркиби, моддий ва маънавий ҳаёти, оммавий ва сиёсий ташкилотларнинг ривожланиб, ўзгариб бориши. Ўзбекистоннинг мустақиллиги шароитида жамият ва инсон фалсафасини ўрганиш заруряти ва ахамияти. Ижтимоий фалсафанинг вазифалари:

назарий-методологик; педагогик-дидактик; прогнозлаштириш, моделлаштириш; ташкиллаштириш-бошқариш ва бошқалар.

ИЖТИМОИЙ ОНГ ВА УНИНГ ШАКЛЛАРИ

Ижтимоий онг - жамият ҳаётида муайян ижтимоий гуруҳларга хос қарашлар, ғоялар тизими. Ижтимоий онг тизимининг ижтимоий борлиқ билан узвий боғлиқлиги. Ижтимоий онг шаклларининг вужудга келиши ва ривожланиш қонуниятлари. Ижтимоий онгнинг нисбий мустақиллиги, унинг жамият хаёти ва таракиаётига қудратли таъсир кўрсатиши.

ЖАМИЯТНИНГ МОХИЯТИ, ШАКЛЛАРИ ВА РИВОЖЛАНИШ БОСҚИЧЛАРИ

Жамият–табиатнинг таркибий қисми. Жамиятнинг тарихий ривожланиш шакллари, уларнинг моҳияти ва хусусиятлари. Жамиятнинг эволюцион ва революцион тараққиёти моделлари. Уруғ, қабила, элат, миллатнинг асосий белгилари. Жамиятнинг яхлит ижтимоий бирлигини таъминлаш омиллари ва уларнинг ўзгариш динамикаси. Кишилик жамияти табиат тараққиётининг муайян босқичида вужудга келган ижтимоий муносабатлар йиғиндисидир. Жамият - одамлар ва улар уюшмалари фаолияти оқибатидир. Инсон - ижтимоий муносабатлар объекти ва субъекти. Жамиятнинг иқтисодий, сиёсий ва маънавий ҳаёти. Иқтисодиёт ва маънавиятнинг узвий боғлиқлиги. Ижтимоий тараққиёт ва инсон омили ахамиятининг ошиб бориш қонунияти. Мустақиллик шароитида Ўзбекистонда жамият тараққиётининг хусусиятлари.

ЖАМИЯТ РИВОЖЛАНИШИДА ТАБИИЙ ВА ИЖТИМОИЙ ОМИЛЛАР БИРЛИГИ

Табиат ва жамият, уларнинг ўзаро боғлиқлиги ва бир-бирига таъсири. Табиий муҳит - жамият ҳаёти ва ривожланишининг доимий ва зарурий шартидир. Ахоли - тарихий жараёнларнинг соҳибидир. Жамият тараққиётининг ижтимоий омиллари. Табиат ва жамият муносабатлари. Инсоннинг табиатга таъсири ишлаб чиқарувчи кучлари ривожланиш даражасига, ижтимоий тузум характерига,

жамият ва кишилар камолот даражасига боғлиқлиги.Мустақил Ўзбекистонда жамият ривожланишида табиий ва ижтимоий омиллар ролининг ошиб бориши.

МОДДИИ ВА МАЪНАВИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ИЖТИМОИЙ ТАРАҚҚИЁТ АСОСИ

Моддий ишлаб чиқариш тушунчаси. Ишлаб чиқариш - жамият билан табиатнинг бир-бирига таъсир этиш жараёни. Ишлаб чиқариш кучларининг табиатга таъсири ва унинг оқибатлари. Ишлаб чиқариш муносабатлари. Ишлаб чиқариш усуллари. Инсон жамиятнинг асосий ишлаб чиқарувчи кучидир. Илмий-техника революцияси ва унинг меҳнат унумдорлиги ўсишига таъсири. Ишлаб чиқариш кучлари билан ишлаб чиқариш муносабатларининг ўзаро боғлиқлиги. Фаннинг ишлаб чиқариш кучига айланиш жараёни, ишлаб чикариш муносабатлари тизими, ишлаб чиқаришнинг интеллектуаллашуви. Мустақиллик шароитида ишлаб чиқариш кучлари ва ишлаб чиқариш муносабатлари ривожлантириш омиллари.

ЖАМИЯТНИНГ МАЪНАВИИ ҲАЁТИ

«Маънавий хаёт» тушунчаси. Маънавий салохият - жамият моддий-иқтисодий хаётининг асоси. Жамият маънавий ҳаётида тарихий меросга ворислик ва янгиланиш муаммолари. Таълим-тарбия тизимини ислоҳ қилиш-жамият маънавий хаётининг такомиллаштириш омили. Маънавий интеграциянинг ижтимоий-фалсафий масалалари. «Маънавий тахдид»лар ва уларнинг йўналишлари. «Оммавий маданият» тахдиди, уни бартараф этиш муаммолари.

ЖАМИЯТНИНГ МОДДИЙ-ИҚТИСОДИЙ ҲАЁТИ

Моддий неъматлар ишлаб чиқариш - жамият ривожининг зарурий шарти. Моддий эхтиёжларни қондириш ва манфаатдорлик жамият иқтисодий хаётининг бош мақсади. Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал

ривожлантириш, рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлаш буйича амалга оширилган ислохотлар.Ўзбекистон Республикаси президенти Ш.Мирзиёевнинг Вазирлар Маҳкамасининг Кенгайтирилган мажлисидаги нутқи асосида (2017 йил 16 январ). Жамият иқтисодий ва социал тараққиётида мехнатнинг роли. Бозор муносабатларига ўтиш шароитида мулкчиликнинг муқобил шаклларини вужудга келтириш зарурлиги. Мулк ва меҳнатга муносабат. Иқтисодиёт ва маънавиятнинг узвий боғлиқлиги. Рақобат - бозор муносабатлари шароитида иқтисодий ҳаётнинг зарур шарти. Ўзбекистонда инқирозга қарши чоралар дастури доирасида амалга оширилган ислоҳотлар.

ЖАМИЯТНИНГ СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ ҲАЁТИ

Жамиятнинг сиёсий ҳаётида давлатнинг ўрни ва роли. Демократик жамиятда нодавлат ташкилотларнинг тутган ўрни. Сиёсий партия, жамоат ташкилотлари ва ижтимоий ҳаракатлар демократик жамият сиёсий ҳаётининг таркибий қисми. Демократик қадриятларни қарор топтириш сиёсий ислоҳотларнинг бош мақсади. Ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиш – ислоҳотлар жараёнининг стратегик мақсади. Конституция -демократик жамиятнинг сиёсий ва хуқуқий ҳаётини такомиллаштиришнинг муҳим воситаси. Сиёсат ва ҳуқуқий маданиятни такомиллаштиришда жамоатчилик фикри ҳамда таълим-тарбия институтларининг ўрни.

ЖАМИЯТНИНГ СОЦИАЛ ҲАЁТИ

«Социал хаёт» тушунчаси. Жамият ҳаётининг горизонтал кесими: синфлар, социал гуруҳлар, ижгимоий қатламлар. Мобиллик - очиқ демократик жамиятнинг социал хаётига хос ҳусусият ва унинг йўналишлари. Жамият хаётининг вертикал кесими: социал стратификация, мулкка эгалик ва мулксизлик. Элита - демократик жамият социал таркибининг мухим элементи. Мулкдорлар синфининг шаклланиши ва жамият тараққиётидаги барқарорликни таъминлаш муаммолари. Кучли ижтимоий ҳимоя - ўтиш даврининг асосий тамойилларидан бири.

ДЕМОКРАТИК ДАВЛАТ ВА ФУКАРОЛИК ЖАМИЯТИ ИНСТИТУТЛАРИ

«Фуқаролик жамияти» тушунчаси. Фуқаролик жамияти барпо этиш - жахон ижтимоий хаётининг бош йўналиши. Фуқаролик жамиятида давлатнинг ўрни ва роли. Ўзбекистонда хуқуқий давлат, демократик жамият қурилишининг асосий вазифалари. Фуқаролик жамиятини барпо этишда сиёсий ва хуқуқий маданиятни такомиллаштириш зарурлиги. Ўзбекистонда фуқаролик жамияти барпо этишнинг ўзига хос хусусиятлари: ютуқлар, имкониятлар ва муаммолар. Кучли давлатдан кучли жамиятга ўтиш тамойили.

ИЖТИМОИЙ ШЕРИКЛИК

Ижтимоий шериклик тушунчаси. Ижтимоий шерикликнинг соҳалари. Ижтимоий шериклик турлари. Ижтимоий шериклик тамойиллари. Ижтимоий шериклик қонуний асослари, томонларнинг кафолатлари. Фуқаролик жамияти институтлари ўртасида ижтимоий шерикликни йўлга қўйиш ва ривожлантиришда халқаро ва хорижий тажрибалар.

ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИ СУБЪЕКТЛАРИ

Жамоатчилик субъектлари тушунчалари. Жамоатчилик назорати институти жамиятнинг давлат билан ўзаро самарали алоқасини таъминлаш. Давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари томонидан қонун хужжатларининг ижро этилиши устидан жамият, фуқаролик институтлари назоратини амалга оширишнинг тизимли ва самарали ҳуқуқий механизми. Нодавлат нотижорат ташкилотлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, сиёсий партиялар ҳамда касаба уюшмалари -жамоатчилик субъектлари сифатидаги фаолияти. Оммавий ахборот воситалари эса давлат органлари ва жамоатчилик ўртасидаги мустахкам алоқа ўрнатувчи, маълумотлар очиқлигини таъминловчи восита сифатида фаолияти.

ФАЛСАФАДА ИНСОН МУАММОСИ

Шарқ ва Ғарб ижтимоий фалсафасида инсоннинг моҳияти

тўғрисидаги муқобил талимотлар. Инсон - биосоциал мавжудот. Инсон моҳиятининг кўп ўлчамлилиги. Ижтимоий антропологиянинг ижтимоий -фалсафий масалалари. Инсон борлиғи. Инсоннинг келиб чикиши ва моҳияти тўғрисидаги диний, илмий ва фалсафий қарашлар тарихи. Инсоннинг келиб чикиши ва инсон борлиги ҳақидаги замонавий таълимотлар.

ШАХСНИНГ МОХИЯТИ ВА МАЗМУНИ

Шахс - инсон сифати ва фазилатлари. “Индивид”, “шахс" ва “индивидуаллик” тушунчалари, уларнинг узвий боғлиқлиги ва ўзига хослиги. Шахснинг ноёблиги ва такрорланмаслиги. Жамият тараққиётида шахснинг роли муаммоси. Шахс шаклланишида оила, маҳалла, меҳнат жамоалари ва таълим-тарбия муассасаларининг ҳамкорлиги шахс дунёқарашининг шакиланиши ва ривожланишида жамоат ташкилотлари ва ўз ўзини бошқариш тизимининг функцонал моҳияти.

ШАХС ЭРКИНЛИГИ ВА МАСЪУЛИЯТИ, ҲУҚУҚ ВА БУРЧЛАРИ

Ижтимоий фалсафада эркинлик ва зарурият масаласи. Шахс эркинлиги - тарихий заруриятни англаш, маънавий камолотга эришиш имконияти. Шахс типлари. “Шахс сифатни” белгиловчи хусусиятлар. Шахс эркинлиги ва масъулиятининг узвий боғлиқлиги. Шахс ўз-ўзини тарбияловчи ва ўз-ўзидан ривожланувчи система. Шахс фаоллиги мезонлари ва йўналишлари. Шахс эркинлиги, ташаббускорлиги ва мустақиллигини кучайтириш -фуқаролик жамияти шаклланишининг муҳим омили.

ҲОЗИРГИ ЗАМОН УМУМБАШАРИЙ МУАММОЛАРИ

Ҳозирги замон умумбашарий муаммоларининг моҳияти ва хусусиятлари. Муаммоларни туркумлаштириш йўналишлари. Ер юзида тинчликни сақлаш, ядровий урушнинг олдини олиш, халқаро хавфсизликни таъминлаш муаммоси. Бутун дунёда табиат бойликларини асраш, улардан оқилона фойдаланиш, табиатни мухофаза килиш; Экологик ҳал қилиш, жаҳонда юқумли касалликларнинг тарқалиб кетишига йул қўймаслик. Ривожланаётган мамлакатларга ёрдамни кучайтириш. Ҳалқаро

терроризм, экстремизм, коррупцияга қарши кураш.

Умумбашарий муаммоларни ҳал қилишда халқаро ҳамкорликни янада кучайтириш имконияти ва заруриятининг ошиб бориши. Умумбашарий муаммоларни хал қилишда Ўзбекистон Республикасининг хиссасининг ортиб бориши.

«ЎЗБЕК МОДЕЛИ» ИЖТИМОИЙ ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Жахон цивилизациясини ривожлантириш - ижтимоий-фалсафий муаммо. Жахон цивилизациясини шакллантиришнинг муҳим асослари. Жахон цивилизацияси - маҳаллий цивилизациялар, Шарқ ва Ғарб цивилизациялари илғор томонлари ва ютуқларининг уйғунлашуви натижаси. Ўзбекистан ижтимоий тараққиётининг бетакрор ва ўзига хослиги. Тараққиётнинг "ўзбек модели”. Ўзбекистонда ҳуқуқий давлат шаклланишининг тарихий асослари. Ижтимоий ривожланишнинг тадрижийлиги, миллий менталитет ва салохиятиги мослиги.

ЎЗБЕКИСТОНДА МАЪНАВИЙ-АҲЛОҚИЙ ВА ИЖТИМОИЙ ТАХДИДЛАРГА КАРШИ КУРАШ

Маънавий-ахлокий, ижтимоий тахдидларнинг келиб чикиш сабаблари. Тахдидларнинг турлари ва унга қарши чоралари ҳақида. Ўзбекистонда маънавий-ахлоқий ва ижтимоий таҳдидларга қарши қураш буйича олиб борилаётган чора-тадбирлар. Маънавий-ахлоқий қадриятларни асраб-авайлаш, жамият маънавий-ахлоқий соғломлигининг кафолати. “Оммавий маданият”нинг кўринишлари, унга муносабат. “Оммавий маданият” тахдиди ва глобаллашув хусусиятлари. Ёшларни она Ватанга мухаббат, бой тарихга, ота-боболарнинг муқаддас динига садоқат рухида тарбиялаш, уларнинг қалби ва онгида курашнинг самарали усули сифатида. Халқаро терроризм, экстремизм, коррупцияга қарши кураш.

Миллий ғоя ва маънавий хаёт Маънавий қадриятлар ва миллий ўзликни англашнинг тикланиши (Ўзбекистон Республикасининг Биринчи президенти И.А.Каримовнинг «Юксак маънавият -енгилмас куч» асари асосида).

09.00.04 - ИЖТИМОИЙ ФАЛСАФА ИХТИСОСЛИГИДАН МАЛАКАВИЙ ИМТИХОН САВОЛЛАРИ

Ижтимоий фалсафа, унинг предмети, мақсади ва вазифалари.

Шахснинг шаклланишида оила, махалла ва таълим-тарбия муассасаларининг ҳамкорлиги.

Мобиллик - очиқ демократик жамиятининг социал ҳаётига хос хусусият сифатида.

Шахс фаолиятида имон-эътиқоднинг ўрни ва роли.

Кишилар ижтимоий-этник бирлигининг тарихий шакллари (уруғ, қабила, элат, миллат).

Дунёқараш тушунчаси, унинг тархий шакиллари. Фалсафий дунёқараш.

Шахс эркинлиги - тарихий заруриятни англаш, маънавий камолотга эришиш имконияти сифатида.

Хозирги замон демографик вазияти ва унинг хусусиятлари.

Сиёсат маданиятни такомиллаштиришда таълим-тарбия тизимининг ўрни.

Миллий ғоя ва мафкура тушунчаларининг моҳияти.

Хозирги замон умумбашарий муаммоларнинг мохият ва хусусиятлари.

«Ижтимоий фалсафа» фанининг предмети ва мақсади.

Ғоя ва мафкура тушунчаларининг мохияти.

Жамиятнинг тарихий шакллари.

Ўзбекистон мустақиллик шароитида жамият ва инсон фалсафасини ўрганишнинг зарурияти ва ахамияти.

Шарқ ижтимоий фалсафасида инсон муаммоси.

Жамиятнинг моддий-иқтисодий хаёти.

Шахс инсоний сифат ва фазилатлар мажмуаси сифатида.

Ўзбекистан Республикаси президенти Ш.Мирзиёев томонидан 2017 йил "Халқ билан мулокот ва инсон манфаатлари" йили деб эълон қилинишининг ижтимоий-фалсафий мазмуни.

Ш.Мирзиёевнинг Ўзбекистон ижтимоий-иқтисодий ривожланиши харакатлар стратегиясининг асосий йуналишлари хақидаги маърузаси.

Маънавият ривожланишининг қонуниятлари, тамойиллари,

маънавиятни юксалтиришнинг усул ва воситалари (Ўзбекистон Республикасининг Биринчи президенти И.А.Каримовнинг «Юксак маънавият - енгилмас куч» асари асосида).

Ўрта асрлар Марказий Осиё мутафаккирларининг жамият ҳақидаги қарашлари. (Форобий, Беруний, Ибн Сино, Амир Темур, А.Навоий).

Дунёвий жамият ва унинг ўзига хос хусусиятлари.

Ўзбекистонда ҳуқуқий давлат, демократик жамият қурилишининг асосий вазифалари.

Ғоя ва мафкура тушунчаларининг тарихий шакллари.

Ҳуқуқий маданиятни ривожлантиришда таълим-тарбия тизимининг ўрни.

Халқаро терроризм, экстремизм, коррупцияга карши кураш.

Қадимги Хитой ва Хиндистондаги ижтимоий-фалсафий қарашлар.

Ижтимоий хаётни билишда экспериментнинг роли.

Урбанизация жараёнининг ижтимоий-фалсафий муаммолари.

Жамият - ривожланиши табиий-тарихий жараён.

Баркамол авлод Ўзбекистан тараққиётининг пойдевори. («Таълим тўғрисида» ва «кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида» қонунлари асосида).

Шахснинг ижтимоийлашуви ва унинг шакллари.

Жамиятнинг сиёсий тизими, таркибий элементлари мамлакатни модернизация қилишнинг устувор вазифалари.

Ўзбекистонда ҳукукий давлат, демократик жамият қурилишининг асосий вазифалари.

Жамиятнинг социал структураси, унинг ўзгариш конуниятлари.

«Ижтимоий борлик» ва «Ижтимоий онг» категориялари ҳамда уларнинг методологик роли.

Жамият ривожида бунёдкор ғояларнинг роли.

Урбанизация шароитида қишлоқларни ривожлантириш муаммоси.

Ижтимоий сиёсий ҳаракат ва унинг шакллари.

Вайронкор ғоя ва мафкуралар.

Ҳозирги замон ижтимоий-фалсафий таълимотлари.

Миллатлараро ва давлатлараро муносабатларнинг ҳозирги боскичдаги хусусиятлари.

Р.Теннис таълимотида жамиятни талқин
этиш муаммоси.

Инсоният ҳаётида: «Ғояга карши ғоя,
жаҳолатга қарши - маърифат» тамойили.

Ижтимоий фалсафанинг бошқа фанлар билан ўзаро муносабати.

Жамиятнинг маънавий ҳаёти.

Тарихда ғоя мафкурани мутлоқлаштириш оқибатлари.

М. Вебер таълимотида тоталитар жамият, унинг белгилари ва ижтимоий сиёсий ташкиллашув усуллари.

Фан техника тараққиёти ва унинг оқибатлари.

Миллий ғоя ва маънавий хаёт.

Ақидапарастлик мафкураси, унинг чекланганлиги ва ғайриинсонийлиги.

Хозирги замон ижтимоий фалсафасида жамиятни таърифлаш муаммоси. Экологик муаммолар.

Экологик муаммолар. (Ўзбекистон Республикасининг Биринчи президенти И.А.Каримовнинг «Ўзбекистан XXI аср бўсағасида: хавфсизликка тахдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» асари асосида).

Локал (махаллий-худудий) маданиятлар ва цивилизациялар хақида таълимотлар.

Жамиятнинг сиёсий тизими ва таркибий элементлари.

Мафкуранинг асосий ҳусусиятлари ва асосий функциялари.

Маданият ва цивилизация тушунчалари.

Маънавий кадриятлар ва миллий ўзликни англашнинг тикланиши.

Жамиятни ахборотлаштириш унинг асосий сохалари хамда техник замини.

Мафкуравий эгоизм ва шовинизм кўринишлари, уларга карши кураш зарурлиги.

Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг жамият хаёти ва тараққиётидаги ўрни.

Ижтимоий таракдиёт тушунчаси ва унинг мезонлари.

«Авесто»да милий ва умуминсоний ғоялар.

Ижтимоий онг ва унинг структураси.

Жамиятнинг сиёсий ва хуқуқий ҳаёти.

Ижтимоий онг шаклларини туркумлаштириш мезонлари ва тамойиллари.

Давлатчиликни шакллантириш ва мудофаа қобилиятини мустахкамлашнинг ижтимоий-фалсафий муаммолари.

Бугунги дунёнинг мафкуравий манзараси.

“Ижтимоий бошкариш” тушунчаси, функциялари ва элементлари.

Иктисодиёт ва сиёсат, унинг ўзаро диалектикаси.

«Олдиндан кўра билиш» ва «башорат қилиш» тушунчалари.

Илмий башорат методлари.

Бозор муносабатларининг қарор топиши ва мулкдорлар синфининг шаклланиши.

Буюк давлатчилик шовинизм ва унинг реакцион мохияти.

Давлатнинг келиб чиқиши ва мохияти.

Давлат тузилиши ва бошқарув шакллари.

Кучли ижтимоий сиёсат ва аҳоли ижтимоий фаоллигининг ортиши.

Мафкуравий жараёнларнинг глобаллашуви.

Жамият тараққиаёти хақидаги назариялар.

Жаҳон майдонларини мафкуравий жихатдан булиб олишга уринишлар.

Ижтимоий муносабатлар ва жамиятлаги
уйғунлик муаммоси.

Маданиятнинг функциялари.

Миллий маданиятлар ва уларнинг ўзаро таъсири.

Геополитик мақсадлар ва мафкуравий сиёсат .

Миллий истиқлол ғояси тушунчаси.

Э.Дюркгейм, М.Вебер, Г.Зиммель назарияларида ижтимоий муносабатларнинг талқин этилиши.

Жахон хамжамияти билан хамкорлик.

Ижтимоий фалсафада инсон муаммоси.

Ижтимоий онгни тахлил этишнинг фалсафий методологик тамойиллари.

Тарихий зарурият ва шахс эркинлиги.

Сиёсий ва хуқуқий онгни ўстириш-фуқаролик жамияти кўринишининг муҳим омили.

Миллий истиклол мафкурасининг асосий хусусиятлари.

Шахснинг хуқуқ ва мажбуриятлари.

Юрт тинчлиги ғоясининг мазмун-мохияти.

Манфаатлар ва кадриятларда объективлик ва субъективлик диалектикаси.

Умуминсоний ва миллий кадриятлар.

Оила, унинг тарихий типлари ва ижгимоий вазифалари.

Ўзбекистон бозор муносабатларига ўтиш концепцияси.

Ижтимоий таракдаётда ғоя ва мафкураларнинг роли.

Табиий мухит - жамият мавжудлиги ва ривожланишининг доимий хамда зарурий шарти.

Миллатлараро хамжихатлик ғояси.

Тарихий жараённинг харакатлантирувчи кучлари ва субъектлари.

Ватан равнақи ғоясини ёшлар онгига сингдириш вазифалари.

Жамият ижтимоийлик ва ижтимоий хаёт тушунчаларининг ўзаро нисбати.

Антик давр мутафаккирларининг жамият хакидаги қарашлари (Платон,Аристотель).

Маданий интеграция шартлари ва имкониятлари.

“Оммавий маданият” тахдиди ва глобаллашув хусусиятлари.

Ижтимоий харакатлар ва уларни бошқариш масалалари.

Ижтимоий бошқариш ва жамоатчилик фикрининг роли.

Ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш ва инсонпарварлаштириш жараёнлари.

Жамият тараққиётининг мотивлари ва уни бошкариш механизмлари.

Жамият тараққиётининг “детерминациялаштирувчи омил” тушунчаси.

Фалсафа фани категорияларининг ижтимоий фалсафада конкретлашиш хусусиятлари.

Ижтимоий фалсафа фани парадигмалари ўзгариши.

К.Попперниг “очиқ жамият” назарияси мазмуни ва мохияти.

Жамият эволюцион тараққиёти модели.

Фойдаланилган адабиётлар руйхати

I Расмий хужжатлар ва манбалар

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. - Тошкент: Ўзбекистон, 2014. - 40 б.
2. Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонун. – Т.: Ўзбекистон, 1997.
3. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан қурамиз. – Т.: "Ўзбекистон" НМИУ, 2017. – 488 б.
4. Каримов И.А. Тўла асарлар тўплами. 1-24 жилдлар. - Тошкент: Ўзбекистон, 1996-2016.
5. Каримов И.А. «Юксак маънавият -енгилмас куч». – Тошкент:
6. Маънавият, 2008.
7. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. – Тошкент: Ўзбекистон, 2011. -440.
8. Каримов И.А. Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларинин тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожидаги роли ва ахамияти. - Тошкент: Ўзбекистан, 2014.
9. Каримов И.А. она юртимиз бахту иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. Тошкент: Ўзбекистан, 2015. – 304 б.
10. Ўзбекистон Республикаси президента Ш. Мирзиёевнинг Мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастури."2017-202Г.

II. Дарсликлар ва ўкув кулланмалар:

11. Falsafa : Darslik/ M.A.Ahmedova umumiy tahriri ostida. - T., 2006. -496b.
12. Основы философии: Учебник для высших учебных заведений/ Под ред.М.А.Ахмедовой и В.С.Хана. - Т., 2004. - 496.

13. Ижгимоий фалсафа. Укув услубий кулланма. - Т.: ТДПУ, 2008.
14. Тўйчиев Б.Т., Зиявутдинова Х. Основы социальной философии. - Т., 2009.
15. Тўйчиев Б.Т. Социальгая философия. -Ташкент: Университет, 2015.
16. Фалсафа (Маъруза матнлари). - Т., 2000.
17. Мўминов И.М. Ўзбекистонда ижгимоий фалсафий тафаккур. тарихидан. - Т.: “Фан”,1994.
18. Фалсафа. Қомусий лугат. /Масъул мухаррир Қ.Н.Нзазров- Т., 2004.
19. Фалсафа: энциклопедикк лугат. Масъул мухаррир М.Н.Абдуллаева -Т., 2010.
20. Маънавият: Асосий тушунчалар изоҳли луғати / /Масъул мухаррир Қ.Н.Нзазров- Т., 2009. -760 б.
21. Ўзбекистон фалсафаси тарихи. 1-жилд. - Т.:ЎзМУ, 2013.
Барулин С. Социальная философия. М., 1997.
22. Момджян К.Х. Введение в социальную философию. -М., 1996.
Babcock Сприкин А.Г. Философия. -М., 2000.
23. Крапивенский А.Социальная философия. -М., 1998.

III . Илмий монография, рисола ва маколалар:

24. Абдулла Авлоний. Туркий Гулистон ёхуд ахлок,. - Т., 1994.
25. Абдурахимов Б. Тарихий мерос миллий истиклол мафкурасининг пойдевори.// Мозийдан садо, 2000. №3. -2-5 6.
26. Алиқулов Ҳайдар. Фалсафий мерос ва маънавий-ахлокий фикр ривожи. - Т., 2009.
27. Амир Темур. Тузуклар. - Тошкент, 1993.
28. Аъзамхўжаев С. Туркистон мухторияти: миллий-демократик давлатчилик қурилиш тажрибаси. - Т.: Маънавият, 2000. -168 б.
29. Ахмедов Б. Амир Темур. -Тошкент, 1993.
30. Ахмедшина Ф. Тарихий хотира- халк маънавиятининг асоси.// Мулокот, 2000.№3-21-22 б.
31. Беруний. Асарлар. 6 томлик. Т., 1973.
32. Бромлей Ю.В. Очерки теории этноса. -М.: Наука, 1993.412с.
33. Бобожонова Н. Тоталитар тузумнинг кам сонли миллатларга

нисбатан олиб борган сиёсати(1930-1960 йиллар). // Ижтимоий фикр. Инсон хукуклари. №3(27), 2004, 106 -111 б.
34. Жаҳон фалсафаси. - Тошкент: Шарк, 2004.
35. Зотов А.Ф. Западная философия XX века. - М., 2001.
36. Жумабоев Й. Ўзбекистонда фалсафий ва ахлокий фикрлар тараққиёти тарихидан. - Тошкент, 1997.
37. Жураев Н. Тарих фалсафаси: тушунча, мохият ва сиёсат. -Т.: Маънавият, 1996. -192 б.
38. Жўраев Н. Миллий истикдол ғояси ва тарихни англаш. // Жамият ва бошкдрув, 2003. №2. -5-7 б.
39. Зиёева Д. Сохта ва чин ҳақиқатлар ёхуд тарихимизнинг ўқилмаган саҳифалари ҳусусида. // Тафаккур, 1998. №3. -64-69 б.
40. Ибн Сина. Избранные философские произведения. М., 1980.
41. История философии. -М.: 1998.
42. Кадырова З.Р., Каримов Б.Р., Шарипов А.Д., Алиева В.Р. Толерантность, глобализация и социальное развитие. Ташкент, 2011.160 с.
43. Камю А. бунтующий человек. - М.: 1992.
44. Каримов Б.Р. Миллат, инсон ва тил: таракдаёт муаммолари. – Карши:Насаф, 2003. -131 б.
45. Классическая наука Средней Азии и современная мировая цивилизация./Отв. редакторы П.К.Хабибуллаев и А.Ф.Файзуллаев. -Т.: Фан, 2000. -416 с.
46. Левитин Л. Узбекистан тарихий бурилиш палласида. Т., 2001.
47. Мадаева Ш. Миллий менталитет ва демократик тафаккур. – Тошкент, 2008.
48. Мўминов И.М. Амир Темурнинг Ўрта Осиё тарихида тутган ўрни ва роли Тошкент, 1993.
49. Мўминов А.Г. Ахборотлашган жамият. Т., 2014.
50. Мир философии. В 2-х томах. -М.,1989.
51. Миллий онг ва миллий гурур диалектикаси. // Иктисод ва хисобот, 1997. 11-12. -63-64 б.
52. Мустабид тузумнинг Ўзбекистан миллий бойликлариниталаш сиёсати: тарих шохидлиги ва сабок,лари(1865-1990). /Д.Алимова тах,.ос./УзРФА Тарих института, -Т.:Шарк, 2000. -432 б.
53. Ницше Ф. Сочинения в двух томах. — М.: Мысль, 1990.

54. Одилов Қ. Ижтимоий тарбия ва миллий онг. //Халк, таълими, 1997.№5. -24-30 б.
55. Отамуродов С. Глобаллашув ва миллат. Т., 2008. - 2046.
56. Отамуродов С. Талаба ёшларнинг миллий узлигини англаши. // Ижтимоий фикр. Инсон хукукдари, 2000.№2(9-10). -155-159 б.
57. Ражабов Қ;., Ҳайдаров М. Туркистон тарихи. - Т.: Университет, 2002. -166 б.
58. Рассел Б. Мудрость Запада. М.1998.
59. Рузматова Г. Фрейдизм фалсафасида инсон масаласи. -Тошкент, 2009.
60. Рузматова Г. Замонавий Ғарб фалсафасининг муаммо ва йуналишлари. Тошкент:Университет, 2013. -160 б.
61. Сафиназаров И.С. Иктисодий ва маънавий манфаатлар уйгунлиги ва баркамол инсон тарбияси. -Т.: Янги аср авлоди, 2002. -19 б.
62. Сартр Ж.П. Философские пьесы. - М.: 1997.
63. Скирбек Г., Гилье Н. Фалсафа тарихи. -Тошкент: Шарк, 2002.
64. Сорокин П.А. Человек, цивилизация, общество. М., 1992.
65. Сулаймонова Ф. Шарк ва Гарб. МТошкент: Шарк, 1997. Тўйчиев Б.Т. Философия, психология, правосознание: проблемы взаимосвязи.// Хукук, Право, Law.2000. №2.
66. Тўйчиев Б.Т. Хукук фалсафаси. Т., 2004.
67. Фромм Э. Иметь или быть. - М.: 1990.
68. Форобий Фозил одамлар шахри. Т., 1993.
69. Ханазаров К.Х. К проблеме философии языка. Т.: Ўзбекистан, 2007, -136 с.
70. Хоназаров К.Х. Глобаллашув ва тил фалсафаси. Тошкент:Фалсафа ва хукук, институтa нашриёти, 2009. 136 б.
71. Хрестоматия по истории философии. В 3 ч. -М., 1997.
72. Шарк фалсафаси. М Тошкент, 2006.
73. Шамсутдинов .Р Ўзбекистонда советларнинг қулоқлаштириш сиёсати ва унинг фожеали окибатлари. -Т.: Шарк, 2001. -368 б.
74. Шониёзов К. Ўзбек халқининг шаклланиш жараёни. -Т.: Шарк, 2001. -464 б.
75. Шпенглер О.Закат Европы. -М.: Мысль, 1993.

76. Эргашев Ф., Обидов Д. Миллий таълим тарихидан.Т.:Академия, 1998. -77 б.
77. Юнг К. Психологические типы. -М.: 1999.
78. Ясперс К. Всемирная история философии. - М.: 1996.
79. Ўзбекистонда ижтимоий-фалсафий фикрлар тарихидан лавхдлар. -Тошкент: Фан, 1995.
80. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ривожи. Развитие межнациональных отношений в Узбекистане - Тошкент: Ўзбекистан, 2012.392 6.
81. Ўзбекистан Конституцияси - бу.к келажакимиз кафолати. Контитуция Ўзбекистана -гарантия нашего великого будущего. Т., 2009. -420 б.
82. Қаюмов Ў. Миллий ўзлик (социологик тадкикрт натижалари асосида). // Ижтимоий фикр. Инсон хукукдари, 2001.№2 (14). -117-119 б.
83. Қуръони Карим. Таржима ва изохдар муаллифи Алоуддин Мансур. - Тошкент, Чулпон, 1993.
84. Каххорова Ш. Глобал маънавият -глобаллашувнинг гоявий асоси. -Тошкент,2009.
85. Ғарб фалсафаси. -Тошкент: Шарк, 2004.
86. Ғойибов Н.Ё. Амир Темур даври маънавияти. -Т.: Г.Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти, 2001. -48 б.
87. Яхшиликов Ж.Я., Муҳаммадиев Н.Э. Миллий ғоя ва мафкура. – Т.: "Фан", 2015. -270 б.
88. Яхшиликов Ж.Я., Муҳаммадиев Н.Э. Миллий ғоя- стратегик тараққиёт. –Т.: "Фан", 2017. -450 б.
89. Негматова Ш.Ш. Ўзбекистонда соғлом рақобатни ривожлантиришининг маънавий, ахлоқий ва ҳуқуқий жиҳатлари. Т: "Фан", 2016,-йил 170 бет.
90. Эргашев Ш. Қадимги цивилизацсиялар. – Т; "Ўзбекистон", 2016,- йил 360 бет.
91. Язданов У.Т. Ўзбекистонда жамотчилик фикрини ривожлантириш масалалари. – Т; "Нишон нашр", 2015,- 140 бет.
92. Язданова С.Қ. Миссионирлик анатомияси. (Кеча ва бугун). Самарқанд. Тошкент Имом Бухорий халқаро маркази, 2015, - 165 б
93. Ахмедов А.А. Экологик назорат; назария, метадология ва

амалиёт. – Т; Адабиёт учқунлари, 2017 – 151 б
94. Амонов Б. Сиёсий модернизацсиялаш моделлари ва Ўзбекистон тажрибаси. – Т; “Фан” ва технология – 2012, - 271.б.
95. Ж.Яхшиликов, Ш.Ахадов. “Темурийлар маънавияти” (Илгариги манбалар ва янги тадқиқотлар асосида) Тошкент, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси “Фан” нашриёти, – 1999 йил
96. Ж.Яхшиликов Н.Убайдуллаева “Жадидчилик ва Беҳбудий” Тошкент, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси “Фан” нашриёти, 2004
97. Ж.Яхшиликов, Ш.С.Қўшоқов, О.А.Абдурасулов. “Мустақиллик ва муҳандис-техник зиёлилар ижодий фаоллиги муаммолари” Тошкент, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси “Фан” нашриёти, 2001
98. Ғайбуллаев Отабек. “Шахс маънавий камолоти ва эстетик маданият” (моногирафия) Тошкент “ЧОШМА ПРИНТ” 2008
99. Мирзаева М.К. “Транскоммуникация ва ижтимоий тараққиёт” Тошкент, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси “Фан” нашриёти, 2008
100. Қаршиев Ш. “Маънавий маданият ва исломий қадрият” “Зарафшон” нашриёти ДК, Самарқанд – 2010
101. Аллаярова М.М. “Бадиий-эстетик тарбия ва маънавият” (Моногирафия) Самарқанд - 2016

Интернет маълумотлари:

1. www.ziyonet.uz
2. http// www.falsafa.dc.uz
3. www.philosophy.ru
4. http://anthropology.ru
5. http//www.intencia.ru
6. http//www.filosofia.ru
7. http//www.phenomen.ru
8. http//www.lib.ru/filosof